

EUROPEES PARLEMENT

2009 - 2014

Zittingsdocument

A7-0309/2012

11.10.2012

AANBEVELING

over het ontwerp van besluit van de Raad betreffende de sluiting, namens de Europese Unie, van het Voedselhulpverdrag (12267/2012 – C7-0210/2012 – 2012/0183(NLE))

Commissie ontwikkelingssamenwerking

Rapporteur: Nirj Deva

Verklaring van de gebruikte tekens

- * Raadplegingsprocedure
- *** Goedkeuringsprocedure
- ***I Gewone wetgevingsprocedure (eerste lezing)
- ***II Gewone wetgevingsprocedure (tweede lezing)
- ***III Gewone wetgevingsprocedure (derde lezing)

(De aangeduide procedure is gebaseerd op de in de ontwerp tekst voorgestelde rechtsgrond.)

INHOUD

	Blz.
ONTWERPWETGEVINGSRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT.....	5
TOELICHTING	6
UITSLAG VAN DE EINDSTEMMING IN DE COMMISSIE.....	11

ONTWERPWETGEVINGSRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over het ontwerp van besluit van de Raad betreffende de sluiting, namens de Europese Unie, van het Voedselhulpverdrag (12267/2012 – C7-0210/2012 – 2012/0183(NLE))

(Goedkeuring)

Het Europees Parlement,

- gezien het ontwerp van besluit van de Raad (12267/2012),
 - gezien het Voedselhulpverdrag (bij het ontwerp van besluit van de Raad gevoegd),
 - gezien het verzoek om goedkeuring dat de Raad heeft ingediend krachtens artikel 214, lid 4, en artikel 218, lid 6, tweede alinea, onder a), van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (C7-0210/2012),
 - gezien artikel 81 en artikel 90, lid 7, van zijn Reglement,
 - gezien de aanbeveling van de Commissie ontwikkelingssamenwerking (A7-0309/2012),
1. hecht zijn goedkeuring aan de sluiting van de overeenkomst;
 2. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en aan de Commissie, alsmede aan de regeringen en parlementen van de lidstaten.

TOELICHTING

Het Europees Parlement wordt verzocht zijn goedkeuring te verlenen aan het voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de sluiting, namens de Europese Unie, van het Voedselhulpverdrag 2012.

Wijziging van de inhoud van het Verdrag als dusdanig is niet mogelijk. De goedkeuring betreft alleen het besluit van de Raad betreffende de sluiting van het Verdrag en de neerlegging van de in artikel 12 ervan bedoelde ratificatieakte bij de secretaris-generaal van de Verenigde Naties.

Opmerkingen:

Honger en voedselonzekeerheid zijn tegenwoordig nog altijd wereldwijde uitdagingen. Op een aantal fronten is de voorbije tien jaar weliswaar aanzienlijke vooruitgang geboekt, maar op het gebied van honger en ondervoeding gaat het tergend traag. In 2010 hadden naar schatting 925 miljoen mensen (13,6 % van de wereldbevolking) niet genoeg te eten, ook al nam de inkomensarmoede in verschillende gebieden af. 98 % van de ondervoede mensen in de wereld leeft in ontwikkelingslanden.¹ 60 % daarvan zijn vrouwen.² Kindersterfte is in meer dan een derde van de gevallen (naar schatting 2,6 miljoen per jaar) te wijten aan ondervoeding. In de ontwikkelingslanden lijdt bijna een vijfde van de kinderen jonger dan vijf jaar aan ondergewicht. Als gevolg van langdurige ondervoeding hebben miljoenen kinderen een groeiachterstand opgelopen (te klein voor hun leeftijd), waardoor ze gevaar lopen op een verminderde lichamelijke en cognitieve ontwikkeling.³ Het aantal mensen dat door rampen wordt getroffen, neemt wereldwijd toe, mede als gevolg van de mondiale klimaatverandering.

Het Voedselhulpverdrag 2012 strookt met de huidige inspanningen van de EU om wereldwijd de armoede te helpen terugdringen en de honger trachten uit te roeien in het kader van de millenniumdoelstellingen voor ontwikkeling. Er is duidelijk nog steeds behoefte aan een internationaal, juridisch bindend kader waarin de verbintenissen en instrumenten betreffende de verstrekking van voedselhulp aan ontwikkelingslanden neergelegd en omschreven worden.

Uw rapporteur meent dat de aangebrachte wijzigingen ten opzichte van het Voedselhulpverdrag 1999 belangrijke stappen voorwaarts zijn en dat de sluiting van het Voedselhulpverdrag 2012 moet worden toegejuicht. Daarom stelt uw rapporteur voor dat het Parlement zijn goedkeuring verleent.

De doelstellingen van het Voedselhulpverdrag 2012 en de beginselen van voedselhulp

Het Europees Parlement onderschrijft volledig de doelstellingen van het Voedselhulpverdrag 2012 en de beginselen van voedselhulp zoals beschreven in de artikelen 1 en 2 van het verdrag. Het meent dat het Voedselhulpverdrag 2012 de EU internationaal zal helpen bij het

1 Persbericht van de FAO, september 2010. <http://www.fao.org/docrep/012/a1390e/a1390e00.pdf>

2 Strengthening efforts to eradicate hunger, ECOSOC, 2007.

<http://documents.wfp.org/stellent/groups/public/documents/communications/wfp224568.pdf>

3 Verslag inzake de millenniumdoelstellingen voor ontwikkeling 2012.

<http://unstats.un.org/unsd/mdg/Resources/Static/Products/Progress2012/English2012.pdf>

nastreven van de doelstellingen van haar beleid inzake humanitaire hulp zoals neergelegd in artikel 214, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en in overeenstemming met het EU-beleid inzake humanitaire voedselhulp. Het Europees Parlement is van mening dat de EU dankzij het Voedselhulpverdrag 2012 het doeltreffendste en efficiëntste voedselhulpbeleid tot stand kan brengen dat beantwoordt aan de voedselbehoeften van de kwetsbaarste bevolkingsgroepen, gebaseerd op objectief geïdentificeerde behoeften, afgestemd op de lokale context, met respect voor de fundamentele beginselen voor humanitair optreden en overeenkomstig de WTO-verplichtingen.

Het Europees Parlement hecht er het grootste belang aan dat alle partijen bij het Voedselhulpverdrag 2012 de op 17 juni 2003 in Stockholm aanvaarde beginselen en goede werkwijzen voor humanitair donorschap naleven. Het wijst op de verbintenissen van donoren en ontvangende landen om de doeltreffendheid van de ontwikkelingshulp te vergroten door de beginselen van de in 2005 door de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) aangenomen verklaring van Parijs over de doeltreffendheid van ontwikkelingshulp toe te passen.

Belangrijkste verschillen tussen het Voedselhulpverdrag 2012 en dat van 1999

Volgens de toelichting van de Commissie en gesprekken met ambtenaren van de Commissie verschilt het Voedselhulpverdrag 2012 hoofdzakelijk op de volgende punten van het Voedselhulpverdrag 1999:

- Het Europees Parlement erkent de cruciale rol die de EU heeft gespeeld bij het aanmoedigen van de overstap van een donongericht instrument (terbeschikkingstelling van overtollige voedselvoorraden) naar een op de begunstigen gericht instrument ter ondersteuning van het humanitaire beleid. Dit impliceert **een verschuiving van een productgebaseerde aanpak naar een meer gevarieerde, op de behoeften gebaseerde en aan de lokale context aangepaste combinatie van responsmiddelen**. Belangrijk is dat de lijst van in aanmerking komende activiteiten waarmee een partij haar minimale jaarlijkse verbintenis in het kader van het Voedselhulpverdrag 2012 kan nakomen, is uitgebreid (artikel 4 en reglement¹): naast producten in natura komen nu ook overdrachten in contanten, tegoedbonnen en maatregelen op voedingsgebied – met name therapeutische en aanvullende voeding, verrijking en micronutriënten – in aanmerking.
- In het Voedselhulpverdrag 2012 wordt erkend dat het belangrijk is reeds in een vroeg stadium het terrein te effenen voor oplossingen op langere termijn met activiteiten die **de overgang van noodhulp- naar herstelprogramma's vergemakkelijken**, onder meer door de lokale productie en leefwereld te versterken en zo langdurige afhankelijkheid van steun te voorkomen. Daartoe is de lijst van in aanmerking komende producten uitgebreid met een beperkt aantal producten die niet alleen tegemoetkomen aan levensmiddelenbehoeften maar ook aan de bescherming van de leefwereld in noodsituaties en situaties

¹ Versie van 25 april 2012 van het ontwerpreglement van orde en tenuitvoerlegging. Het reglement van orde en tenuitvoerlegging van het Voedselhulpverdrag 2012 zal worden verbeterd op de eerste vergadering van de nieuwe commissie inzake voedselhulp.

van beginnend herstel, zoals de verstrekking van zaden, basaal landbouwgereedschap en vstuig, en vee voor melk en consumptiedoelinden.

- In het Voedselhulpverdrag 2012 ligt een sterkere nadruk op discussie en de uitwisseling van informatie en optimale werkwijzen tussen de partijen bij het verdrag, met adequate middelen voor toezicht en evaluatie. Daarmee moet de Commissie inzake voedselhulp een **actiever forum voor donorcoördinatie en wederzijds leren** rond beleid en werkwijzen op dat gebied worden.
- Het Voedselhulpverdrag 2012 streeft naar **grotere transparantie en openheid** voor andere belanghebbenden, die kunnen worden uitgenodigd om formele of informele vergaderingen van de Commissie inzake voedselhulp bij te wonen en waarmee de partijen regelmatig overleg zullen plegen. Er zal een publiek toegankelijke website in het leven worden geroepen, met de uitdrukkelijke bedoeling de uitwisseling van informatie met de belanghebbenden te vergemakkelijken. Door de minimale jaarlijkse verbintenissen van de partijen, het jaarverslag van de commissie en de datum, de plaats en de beknopte verslagen van de vergaderingen van de commissie bekend te maken wordt grotere externe verantwoording in de hand gewerkt en kunnen de belanghebbenden de donorprestaties volgen. Het jaarverslag van de commissie zal een samenvatting van alle jaarverslagen van de partijen bevatten. De individuele jaarverslagen van elke partij zijn echter niet openbaar.
- Het verdrag wordt afgesloten voor **onbepaalde duur** en treedt in werking op 1 januari 2013, op voorwaarde dat vijf partijen het uiterlijk 30 november 2012 hebben geratificeerd. Het Voedselhulpverdrag 1999, dat op 30 juni 2012 afliep, werd aanvankelijk voor drie jaar gesloten en nadien vijfmaal verlengd. Een partij kan op elk ogenblik na de inwerkingtreding van het verdrag voorstellen de relevantie van het verdrag te evalueren of wijzigingen ervan voorstellen.

Bepaalde punten moeten volgens uw rapporteur echter opnieuw bekeken en verbeterd worden, tijdens de tenuitvoerlegging of met het oog op een toekomstige herziening van het verdrag:

- Jammer genoeg laat het Voedselhulpverdrag 2012 de partijen nog altijd toe hun minimale jaarlijkse verbintenis inzake voedselhulp uit te drukken in waarde, kwantiteit of een combinatie van beide. Hoewel de EU er voorstander van is om de verbintenissen in waarde uit te drukken, zullen een aantal belangrijke donoren hun verbintenissen hoofdzakelijk in kwantiteit (graanequivalent) blijven uitdrukken. Dat zet deze donoren ertoe aan de levering uit te stellen wanneer de voedselprijzen stijgen, en daardoor dreigt het voedselprijzrisico op de mensen in nood situaties te worden afgewenteld, ook al zijn de voedselprijzen en de humanitaire situatie niet automatisch met elkaar gecorreleerd. Het moet de bedoeling blijven op te schuiven naar een systeem waarbij **alle verbintenissen van de partijen volledig in waarde worden uitgedrukt** en gekoppeld zijn aan de internationale voedselprijzen.
- Net als het Voedselhulpverdrag 1999 laat ook het Verdrag 2012 de partijen

nog altijd toe tot 20% van hun voedselhulp in de vorm van verkoop of kredieten te verlenen. De EU moet **krachtig blijven pleiten voor een modernere aanpak van voedselhulp, volledig verstrekt in de vorm van subsidies** in plaats van verkopen of kredieten. Op middellange termijn moet ernaar worden gestreefd het aandeel van voedselhulp in de vorm van subsidies op te trekken tot 100 %.

- Het Europees Parlement erkent dat de partijen zich ertoe verbinden dusdanig hulp te verlenen dat schadelijke invloed op de normale patronen van de productie en handel achterwege blijft. Het EP benadrukt dat **de gevolgen van voedselhulp voor de lokale voedselproductie en -markten nauwlettend in het oog moeten worden gehouden** en dat er naar behoren rekening mee moet worden gehouden bij de besluitvorming over de doeltreffendste en efficiëntste middelen voor hulpverlening alsook tijdens de tenuitvoerlegging.
- Het Europees Parlement roept de EU op de Commissie inzake voedselhulp aan te sporen tot **betere coördinatie met inspanningen op langere termijn om de landbouwproductiviteit en de bestaanszekerheid op het platteland te verbeteren**. Binnen de EU moet worden gestreefd naar synergieën met het bredere scala van EU-ontwikkelingsinstrumenten, met name met het thematische programma Voedselzekerheid in het kader van het Instrument voor ontwikkelingssamenwerking, met het oog op langetermijnoplossingen op het gebied van voedselzekerheid. Extern zou de Commissie inzake voedselhulp de banden met andere actoren op het gebied van voedselzekerheid kunnen aanhalen, zoals de Commissie inzake Wereldvoedselzekerheid en de "Global Food Security Cluster".
- Het Europees Parlement vindt het bijzonder positief dat een beperkt aantal potentiële nieuwe leden al bij de onderhandelingsfase betreffende het Voedselhulpverdrag 2012 betrokken waren. Het EP spoort de EU aan er actief naar te streven **het aantal partijen bij het Voedselhulpverdrag zo hoog mogelijk op te voeren**, zonder toegevingen te doen op de doelstellingen en grondbeginselen ervan. Voorts verzoekt het EP de partijen een mechanisme uit te werken om **de vertegenwoordigers van door noodsituaties getroffen landen actief te betrekken**, als een middel om de legitimiteit van het Voedselhulpverdrag te vergroten.
- Wat de zichtbaarheid van de EU als humanitaire hulpverlener betreft, valt te betreuren dat er **geen minimale jaarlijkse verbintenis voor de hele EU** zal worden gedaan waarin de bijdragen van de EU én de lidstaten begrepen zijn. Hoewel is overeengekomen dat individuele lidstaten volwaardige partij bij het verdrag kunnen worden en als dusdanig aan commissievergaderingen kunnen deelnemen, roept het Europees Parlement de EU en de lidstaten op hun standpunten – voor zover mogelijk – vóór de commissievergaderingen te coördineren en op die vergaderingen met één stem te spreken.

Het Europees Parlement roept de EU op een ambitieuze minimale jaarlijkse verbintenis voor 2013 aan te gaan in overeenstemming met artikel 5 van het verdrag

en haar jaarlijkse verbintenissen naar behoren na te komen.

Ten slotte verzoekt het Europees Parlement de Commissie om het Parlement volledig op de hoogte te houden over de tenuitvoerlegging van het verdrag door de EU en de lidstaten die partij zijn bij het verdrag, onder meer door hun jaarverslagen toe te zenden en de Commissie ontwikkelingssamenwerking regelmatig in te lichten over de tenuitvoerlegging van het verdrag en de werkzaamheden van de Commissie inzake voedselhulp, met name in het geval van een toekomstige herziening van het verdrag.

UITSLAG VAN DE EINDSTEMMING IN DE COMMISSIE

Datum goedkeuring	9.10.2012
Uitslag eindstemming	+ : 20 - : 0 0 : 0
Bij de eindstemming aanwezige leden	Thijs Berman, Ricardo Cortés Lastra, Leonidas Donskis, Catherine Grèze, Eva Joly, Filip Kaczmarek, Miguel Angel Martínez Martínez, Gay Mitchell, Norbert Neuser, Bill Newton Dunn, Maurice Ponga, Jean Roatta, Michèle Striffler, Alf Svensson, Eleni Theoharous, Patrice Tirolien, Ivo Vajgl, Anna Záborská, Iva Zanicchi
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervanger(s)	Patrizia Toia